

τῶδες τῆς συγχρόνου ζωῆς. Ἐπακολουθήματα ἀπὸ τὸ καθολικὸν σχίσμα ἀνάμεσα στὴν χειρωνακτικὴ καὶ στὴν πνευματικὴ ἐργασία κλπ. Ὅλα αὐτὰ ὑποβόσκουν μέσα στὸν πληθυσμὸ, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῶν «διανοουμένων» δὲν προσφέρονται καθαρὰ καὶ δὲν ἐκφράζονται.

4ον — Νὰ συμμετέχει καὶ νὰ σπρώχνει ὅσο τὸ δυνατόν μακρότερα στὴν καταστροφὴ τοῦ ἀστικοῦ πανεπιστημίου καὶ στὴν μεταμόρφωσή του, ἔτσι ποῦ νὰ μπορέσει νὰ γίνῃ ἐστία τῆς ἀμφισβήτησης τῆς κατεστημένης ἀταξίας. Σ' αὐτὸ τὸ κῆριον καθῆκον πρέπει νὰ προχωρήσει δίχως ἀνταπάτες καὶ δίχως δισταγμούς. Ἡ αὐτοδιεύθυνση τοῦ πανεπιστημίου ἔχει ἕναν χαρακτήρα παραδείγματος. Λίγο ἐνδιαφέρει πόσο σὲ μακρὰ προθεσμία θὰ παραμείνῃ ἐὰν τὸ κίνημα ὑποχωρήσῃ. Καὶ ὅταν ἀρχίσει πάλι αὐτὸ θὰ εἶναι ἐκ νέου μία βάση ξεκινήματος. Ἡ αὐτοδιεύθυνση τοῦ πανεπιστημίου μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ μία ἀθεράπευτη πληγὴ στὰ πλευρὰ τοῦ γραφειοκρατικοῦ συστήματος, ἕνας διαρκῆς καταλύτης στὰ μάτια τῶν ἐργαζομένων.

5ον — Νὰ κολλήσῃ στὸν τοῖχο τοὺς ἤδη κλονισμένους γραφειοκρατικούς καὶ πολιτικούς μηχανισμούς θέτοντάς τους ἀντιμέτωπους μὲ τὴν αὐτοδιεύθυνση. Κάθε φορὰ ποῦ κάποιος παρουσιάζεται σὰν «διευθύνων» ἢ «ἀντιπρόσωπος» πρέπει νὰ τοῦ θέτῃ αὐτὴ τὴν ἐρώτηση. Ἀπὸ ποῦ καὶ ἀπὸ ποιὸν ἔχετε ἀντλήσει αὐτὴ τὴν ἐξουσία; Μὲ ποιά μέσα τὴν ἔχετε ἐπιτύχει; Πῶς τὴν ἀσκεῖτε;

ΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.

Δὲν εἶναι ἡ πρόθεσή μας νὰ γράψουμε ἐδῶ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀγώνων τῶν τελευταίων ἐβδομάδων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σταθοῦμε στὴ σημασία ὀρισμένων στοιχείων ποῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει κατανοηθεῖ ἀπ' ὅλους καὶ τῆς ὁποίας ἡ σπουδαιότητα ξεπερνάει τὸ παρὸν.

Ἡ κρίση πέρασε τέσσερεις σταθμούς ποῦ διακρίνονται καθαρὰ:

1ο — Ἀπὸ τὶς 3 ἕως τὶς 14 Μαΐου, τὸ φοιτητικὸ κίνημα μέχρι τότε περιορισμένο στὴν Ναντέρ, ξαπλώνεται ἀπότομα, κατακτᾷ τὸ σύνολο τῆς χώρας καὶ ὕστερα ἀπὸ μάχες στοὺς δρόμους, τὴν νύκτα τῆς 11 Μαΐου καὶ τὴν διαδήλωσιν τῆς 13 ἀποκορυφοῦται μὲ τὴ γενικὴ κατάληψιν τῶν πανεπιστημίων.

2ο — Ἀπὸ τὶς 15 ἕως τὶς 27 Μαΐου, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Σόντ-

Ἐργασίον (Νάντη) ἀθόρμητες ἀπεργίες μὲ καταλήψεις ἐργοστασίων ξεσπᾶν καὶ ἐπεκτείνονται ἀστραπιαία. Μόνον τὸ ἀπόγευμα τῆς 17, μετὰ τὴν ἀθόρμητη ἐξέγερση τοῦ Ρενώ-Μπιγιανκούρ, οἱ διευθύνσεις τῶν συνδικάτων πηδᾶν στὸ ἐν κινήσει τραῖνο καὶ κατορθώνουν νὰ πάρουν τὸν ἔλεγχο τοῦ κινήματος γιὰ νὰ καταλήξουν τελικὰ στὴν συμφωνία τῆς Γκρενέλ μὲ τὴν κυβέρνηση.

3ο — Ἀπὸ τὶς 28 ἕως τὶς 30 Μαΐου, μετὰ τὴν ἄγρια ἀπόρριψη ἀπὸ τοὺς ἐργάτες τῆς αἰσχροῦς συμφωνίας τῆς Γκρενέλ, διευθύνσεις τῶν συνδικάτων καὶ κόμματα τῆς «ἀριστερᾶς» προσπαθοῦν νὰ μεταθέσουν τὰ προβλήματα στὸ ἐπίπεδο τῶν «πολιτικῶν» κομμινῶν, ἐνῶ ἡ ἀποσύνθεσις τοῦ κυβερνητικοῦ καὶ κρατικοῦ μηχανισμοῦ φτάνει στὸν κολοφῶνα του.

4ο — Ἀπὸ τὶς 31 Μαΐου, τὰ κυρίαρχα στρώματα ἀναλαμβάνουν τὸν ἔλεγχο, ὁ Ντεγκὼλ διαλύει τὴν ἐθνοσυνέλευση καὶ ἀπειλεῖ τοὺς ἀπεργούς. Κομμουνιστές, ὁμοσπονδιακοὶ καὶ ντεγκωλιστὲς εἶναι σύμφωνοι γιὰ νὰ παίξουν τὴν ἐκλογικὴ φάρσα, ἐνῶ οἱ συνδικαλιστικὲς διευθύνσεις ἀποσύρουν τὶς γενικὲς «ἀπαιτήσεις» τους ἀπὸ τὶς διαπραγματεύσεις καὶ τείνουν νὰ καταλήξουν ὅσο γίνεται πρὸ γρήγορα σὲ συμφωνίες κατὰ κλάδους. Ἡ ἀστυνομία ἐπιχειρεῖ τὴν ἀνακατάληψη τῶν ἐργοστασίων ἀρχίζοντας ἀπὸ τὶς δημόσιες ὑπηρεσίες.

Ὁ πρῶτος σταθμὸς τῆς κρίσεως δεσπόζεται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὸ φοιτητικὸ κίνημα. Δίχως νὰ ξανάρθουμε στὴ σημασία του, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ὑποσημειώσουμε τοὺς λόγους τῆς ἐξαιρετικῆς αποτελεσματικότητάς του.

Αὐτοὶ κατ' ἀρχὴν βρίσκονται στὸ ριζοσπαστικὸ περιεχόμενον τῶν πολιτικῶν του ἀντικειμένων. Ἐνῶ, ἀπὸ χρόνια, ὁ φοιτητικὸς συνδικαλισμὸς καὶ τὰ κόμματα τῆς «ἀριστερᾶς» ἐπαιτοῦσαν μερικὲς πεντάρες, οἱ φοιτητὲς τῆς Ναντέρ πρῶτα, ὅλη ἡ χώρα κατόπι, θέσανε τὸ ζήτημα: Ποιὸς εἶναι ὁ κύριος στὸ Πανεπιστήμιον καὶ τί εἶναι τὸ Πανεπιστήμιον; Ἀπαντήσανε σ' αὐτό. Θέλουμε νὰ εἶμαστε οἱ κύριοι καὶ γιὰ νὰ τὸ κάνουμε ἄλλο πράγμα ἀπ' αὐτὸ ποὺ εἶναι. Ἐνῶ θρηνοῦσαν γιὰ χρόνια πάνω στὸ μικρὸ ποσοστὸ τῶν παιδιῶν τῶν ἐργατῶν ἀτὰ πανεπιστήμια — σὰν εἴαν στὶς χῶρες ποὺ αὐτὸ τὸ ποσοστὸ εἶναι πολὺ μεγαλύτερον, τὸ πανεπιστήμιον καὶ ἡ κοινωνία ἔχουν ἀλλάξει χαρακτῆρα — ἀνοίξανε τώρα τὸ πανεπιστήμιον στὸν ἐργατικὸ πληθυσμὸν. Ἐνῶ γιὰ χρόνια ζητοῦσαν περισσότερους δασκάλους, αὐτοὶ θέσανε τὸ ζήτημα αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν σχέσεων ἐκπαιδεύοντες - φοιτῶντες. Προσβάλανε ἔτσι τὶς ἱεραρχο-

γραφειοκρατικές διαρθρώσεις τῆς κοινωνίας ἐκεῖ ἀκριβῶς ποῦ αὐτὲς φαίνονται οἱ πιὸ καλὰ θεμελιωμένες γιὰ τὴν κοινὴ γνώμη, ἐκεῖ ὅπου τὸ σόφισμα, ἡ γνώση δίνει δικαίωμα στὴν ἐξουσία (καὶ ἡ ἐξουσία κατέχει ἀπὸ ὄρισμὸ τῆ γνώση) φαίνεται ἀπρόβλητο. Ἄλλὰ ἐὰν οἱ πρωτοετείς φοιτητὲς μπορούσιν νὰ ἔχουν ἔγκυρη γνώμη πάνω στα προγράμματα καὶ στὶς μεθόδους τῆς ἐργασίας τόσο ὅσο καὶ διάσημοι καθηγητὲς, μὲ ποῖο δικαιολογητικὸ θὰ τολμοῦσαν νὰ ἀρνηθοῦν στοὺς ἐργαζόμενους μιᾶς ἐπιχείρησης τὴν διεύθυνση μιᾶς ἐργασίας ποῦ τὴν ξέρονν καλύτερα ἀπὸ καθέναν ἢ στὰ μέλη ἐνὸς συνδικάτου τὴν διεύθυνση τῶν ἀγώνων ποῦ δὲν ἀφοροῦν παρὰ αὐτοῦς. (Καὶ εἶναι αὐτὸ ποῦ ἐξηγεῖ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν παρουσία ἀντισταλινικῶν ἀγωνιστῶν στὸ φοιτητικὸ κίνημα, τὴ βρωμιά καὶ τὸ μῖσος ποῦ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ἐκδηλώσανε ἐναντίον του τὸ Κ.Κ. καὶ ἡ Γ.Σ.Ε. Αἰσθάνθηκαν ἀμέσως ὅτι ἐκεῖνο ποῦ τίθεται σὲ κίνδυνο ἦταν ἡ ἴδια τους γραφειοκρατικὴ φύση). Ἄπο χρόνια δειλὰ προτείνανε ἕναν «συγχρονισμό» (μὲ τὴν καπιταλιστικογραφειοκρατικὴ ἔννοια) τῶν προγραμμάτων. Οἱ φοιτητὲς προσβάλλανε τὴν οὐσία καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαίδευσης καὶ καταγγείλανε μὲ τὴν πράξη τὴν ἀπάτη μιᾶς οὐδέτερης ἐπιστήμης.

Ταυτοχρόνως, αὐτὸ τὸ ριζοσπαστικὸ περιεχόμενον δὲν ἐμφανίστηκε μὲ τὶς λέξεις ἀλλὰ μὲ τὶς πράξεις, μὲ τὶς μέθοδους τῆς ἀποτελεσματικῆς πάλης. Ξεκόβοντας σύντομα μὲ ὅλες τὶς «κατὰ παράδοση δοκιμασμένες» μέθοδους· φλυαρίες, διαπραγματεύσεις, πιέσεις, ἀνεβοκατεβάσματα στὰ συνδικάτα καὶ τὶς ἀπατηλὲς «κατακτήσεις» τους, οἱ φοιτητὲς πέρασαν στὴν ἄμεση δράση, ξέροντας νὰ ἐπιλέγουν κάθε φορὰ τὸ πιὸ εὐνοϊκὸ ἔδαφος.

Τέλος ὁ μὴ γραφειοκρατικὸς καὶ μὴ παραδοσιακὸς χαρακτήρας τῆς ὁργάνωσης τοῦ κινήματος ἔπαιξε ἕνα σημαντικὸ ρόλο. Συλλογικὲς ἀποφάσεις, συμμετοχὴ ὅλων στὴν ἐκτέλεσή τους, ἐξαφάνιση τῶν πολιτικῶν ἀπαγορεύσεων καὶ ὕπονοιῶν, ἀρχηγοὶ βγαλμένοι μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ δράση.

Ἄλλὰ πρέπει ἀκόμα νὰ ποῦμε ἐδῶ ὅτι ἡ ἀποτελεσματικότητά τοῦ κινήματος στὰ τρία ἐπίπεδα ποῦ περιγράψαμε, ἦταν ταυτοχρόνως συνδεδεμένη μὲ τὶς **σ υ γ κ ε κ ρ ι μ μ ε ν ε ς σ υ ν θ ἦ κ ε ς** ποῦ εἶχε ξεκινήσει καὶ ποῦ σ' αὐτὲς κρατήθηκε μέχρι τὴ στιγμή τῆς κατάληψης τῶν πανεπιστημίων. Λοιπὸν ἡ ἀδυναμία του στοὺς ἐπόμενους σταθμούς, ἦταν ἡ ἀπόπειρά του νὰ μεταθέσει ἔτσι ὅπως ἦταν τὰ ἀντικείμενα καὶ τὶς μορφὲς τῆς δράσης καὶ τῆς ὁργάνωσης

ποῦ τόσο εἶχαν ἐπιτύχει σιὸ δικό τους ἔδαφος, σιὸ ἐπίπεδο τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας καὶ σιὸ σύνολο τῶν προβλημάτων. Αὐτὴ ἢ ἀπόπειρα δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ἀποτύχει καὶ ὀδήγησε τὸ κίνημα σιὸν κίνδυνο, σχεδὸν τῆς ἀπομόνωσης καὶ τῆς ἐπιταχυνόμενης περιστροφῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Δὲν θέλουμε νὰ ποῦμε ὅτι αὐτὲς οἱ ιδέες δὲν ἔχουν ἀξία παρὰ γιὰ τὸ πανεπιστημιακὸ περιβάλλον (ἢ γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ ἑνὸς ὁποιουδήποτε ὀργανωμένου περιβάλλοντος). Ἄλλὰ ὅτι αὐτὲς δὲν μποροῦν νὰ μεταφερθοῦν μηχανικὰ ἀλλοῦ, δίχως ἢ σημασία τους νὰ μὴν ἀντιστραφεῖ σχεδὸν σιὸ σύνολό της. Γιὰ νὰ μεταφέρουμε μὲ γόνιμο τρόπο, πρέπει νὰ σκεφτοῦμε. Διαφορετικὰ δὲν ἐπαναλαμβάνουμε παρὰ τὴ γραφειοκρατικὴ σκέψη, ποῦ μοιραία ὀδηγεῖ σιὴν ἄρνηση τῆς σκέψης. Ἐκεῖνο ποῦ ἔκανε δυνατὲς καὶ ἀκόμα σήμερα τροφοδοτεῖ, τὶς ἀπόπειρες τῆς μηχανικῆς μεταφορᾶς, εἶναι μίᾳ ψευδῆς εἰκόνα τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητας, μίᾳ ἔλλειψη κατανόησης τοῦ συγχρόνου καπιταλισμοῦ μέσα σιὸν ὁποῖον ἢ ἐργατικὴ μυθολογία παίζει ἕναν δεσπότην ρόλο. Τὸ φοιτητικὸ κίνημα δρᾷ, σχεδὸν συνεχῶς, σὰν ἔαν ἢ ἐργατικὴ τάξη νὰ μὴν ἦταν παρὰ μίᾳ τεράστια ἐπαναστατικῆς πυριτιδαποθήκης καὶ ὅτι τὸ μόνον πρόβλημα ἦταν νὰ βροῦνε τὸ κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ τοποθετήσουν τὸ φωτῖλι.

Ἔτσι δὲν ἦταν ἔτσι, ὁ δ ε ὑ τ ε ρ ο ς σ τ α θ μ ὂ ς τοῦ κινήματος θὰ ἔπρεπε νὰ τοῦς κάνει νὰ τὸ δοῦν ὄλοι ἀπὸ τὴν Δευτέρα 20 Μαΐου. Βέβαια κάτω ἀπὸ τὸ διαπαιδαγωγικὸ γεγονός τῶν φοιτητικῶν ἀγώνων, τὰ ἀπεργιακὰ κινήματα ξεσποῦν ἀυθόρμητα, τόσο σιὸ Σόντ-Αβιασιὸν τῆς Νάντης — (15 Μαΐου), ὅσο καὶ σιὸ Ρενὼ καὶ σιὴν ἐπαρχία καὶ σιὸ Μπιγιανκούρ. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονός οἱ συνδικαλιστικὲς διευθύνσεις καὶ κυρίως ἢ Γ.Σ.Ε. ἐξαναγκάζονται νὰ ἀλλάξουν προσανατολισμὸ 180° σὲ μερικὲς μέρες καὶ νὰ περάσουν ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὰ ἐχθρικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, ἀπὸ τὴ θέση τοῦ ἀκολούθου ἀπέναντι τοῦ ἀπεργιακοῦ κινήματος, σιὴν «ὑποστήριξη» τοῦ πρώτου καὶ σιὸ κλείσιμο σιὸ κλουβὶ τοῦ δευτέρου. Ἔτσι κατορθώνουν νὰ ἐλέγχουν ἐντελῶς τὸ ἀπεργιακὸ κίνημα μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμφωνίας τῆς Γκρενέλ. Ἄλλ' σ' αὐτὸν τὸν ἔλεγχο θὰ ἦταν ἀπελπιστικὰ ἀφελὲς νὰ ἰδοῦμε ἀποκλειστικὰ τὴ στάση τῶν συνδικαλιστικῶν διευθύνσεων — σὰν οἱ ἐργάτες νὰ μὴν ὑπῆρχαν. Ἐκεῖνο ποῦ πρέπει πρῶτα ἀπ' ὄλα καὶ πάνω ἀπ' ὄλα νὰ καταλάβουμε εἶναι ὅτι μίᾳ καὶ ξέσπασαν οἱ ἀπεργίες, ἢ στάση τῶν συνδικαλιστικῶν διευθύνσεων δὲν ἀσχόλησε καθόλου τὴν ἐργατικὴ βάση. Σὲ κανένα ἐργοστάσιο, σὲ

καμιά στιγμή, δὲν εἶδαμε τὸ ἀνάλογο ἔστω μὲ μιὰ ἡπιώτερη μορφή τῆς ριζοσπαστικῆς ἀμφισβητήσεως τῶν ἐγκατεστημένων σχέσεων ποὺ εἶδαμε ἀκόμα καὶ στοὺς ἀπὸ παράδοση πιὸ συντηρητικοὺς τομεῖς τοῦ πανεπιστημίου (Δίκαιον, Ἰατρικὴ κλπ.). Καμιά συζήτηση γιὰ τὶς παραγωγικὲς σχέσεις στὴν καπιταλιστικὴ ἐπιχείρηση, τῆς ἀλλοτριώσεως στὴν ἐργασία ὁποιοδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ ἐπίπεδο τῶν μισθῶν τῆς διαίρεσης διευθυνόντων — ἐκτελεστῶν ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὰ στελέχη καὶ τοὺς ἐργάτες ἢ ἀνάμεσα στοὺς διευθύνοντες καὶ στὴ βάση στὶς «ἐργατικὲς» ὀργανώσεις.

Εἶναι βασικὸ νὰ ποῦμε δυνατὰ καὶ ἤξερα: τὸν Μάη τοῦ '68 στὴ Γαλλία τὸ βιομηχανικὸ προλεταριάτο δὲν ἦταν ἡ ἐπαναστατικὴ πρωτοπορεία τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ ἡ βραδυκίνητη ὀπισθοφυλακὴ. Ἐὰν τὸ φοιτητικὸ κίνημα κάλπαζε πραγματικὰ γιὰ νὰ φτάσει τὸν οὐρανό, ἐκεῖνο ποὺ κάρφωσε στὴ γῆ τὴν κοινωνία μὲ αὐτὴ τὴν ἐδκαιρία ἦταν ἡ στάση τοῦ προλεταριάτου, ἡ παθητικότητά του ἀπέναντι τῶν διευθύνσεών του καὶ τοῦ καθεστώτος, ἡ ἀδράνειά του, ἡ ἀδιαφορία του ἐν σχέσει μὲ τὸ κάθε τι ποὺ δὲν ἦταν οἰκονομικὴ διεκδίκηση. Ἐὰν τὸ ρολοὶ τῆς Ἱστορίας σταματοῦσε αὐτὴ τὴν ὥρα, θὰ ἔπρεπε νὰ ποῦμε ὅτι τὸν Μάη '68, τὸ στρώμα τὸ πιὸ συντηρητικὸ, τὸ πιὸ ἐξαπατημένο, τὸ πιὸ πιασμένο στὰ δίκτυα καὶ στὰ δολώματα τοῦ σύγχρονου γραφειοκρατικοῦ καπιταλισμοῦ ἦταν ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ πιὸ ἰδιαίτερα ἡ φράξιά της ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ Κ.Κ. καὶ τὴ Γ.Σ.Ε. Ὁ μόνος στόχος της ἦταν νὰ βελτιώσει τὴν κατάστασή της μέσα στὴν κοινωνία τῆς κατανάλωσης. Ἀκόμα αὐτὴ τὴ βελτίωση δὲν φαντάστηκε ὅτι θὰ μπορούσε νὰ τὴν πραγματοποιήσει μὲ μιὰ αὐτόνομη δραστηριότητα. Οἱ ἐργάτες κατέβηκαν σὲ ἀπεργία, ἀλλὰ ἄφησαν στὶς παραδοσιακὲς ὀργανώσεις τὴ διεύθυνση, τὸν καθορισμὸ τῶν ἀντικειμένων, τὴν ἐκλογή τῶν μεθόδων δράσης. Ἐντελῶς φυσικὰ αὐτὲς οἱ μέθοδοι, γίνανε μέθοδοι ἀδράνειας. Ὅταν θὰ γραφεῖ ἡ ἱστορία τῶν γεγονότων θὰ ἀνακαλύψουμε σ' αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν ἐπιχείρηση, σ' αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν ἐπαρχία, μιὰ προσπάθεια ἐνὸς ἐργατικοῦ τομέα νὰ προχωρήσει πιὸ πέρα. Ἀλλὰ ἡ ὀλοκληρωτικὴ κοινωνιολογικὴ εἰκόνα εἶναι καθαρὴ καὶ ὀρισμένη: οἱ ἐργάτες δὲν ἦταν ἐπίσης φυσικῶς παρόντες. Δύο ἢ τρεῖς μέρες μετὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἀπεργιῶν, ἡ κατάληψη τῶν ἐργοστασίων — τῆς ὁποίας ἡ ἔννοια ἔχει γρήγορα ἀλλάξει, οἱ γραφειοκράτες τῶν συνδικάτων τὸ ἔκαναν ἕνα μέσο διαχωρισμοῦ τῶν ἐργατῶν γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν μόλυνσή τους ἀπὸ τοὺς φοιτητὲς — γίνεται οὐσιαστικά, στὴ μεγάλη πλειοψηφία τῶν πε-

ριπτώσεων, κατάληψη από τὰ στελέχη καὶ τοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ Κ.Κ. καὶ τῆς Γ.Σ.Ε.

Αὐτὴ ἢ εἰκόνα δὲν ἀλλάζει ἀπὸ τὸ γεγονὸς — πολὺ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ μέλλον — ὅτι χιλιάδες νέοι ἐργάτες, σὰν ἄτομα ἐνώθησαν μὲ τοὺς φοιτητὲς καὶ κράτησαν μιὰ διαφορετικὴ στάση. Αὐτὴ δὲν ἀλλάζει ἐπίσης ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐργάτες μαζικὰ ἀπέρριψαν τὶς συμφωνίες τῆς Γκρενὸλ, γιὰτὶ αὐτὲς ἦταν μιὰ καθαρὴ καὶ ἀπλὴ αἰσχροκέρδεια, στὸ οἰκονομικὸ πεδίο καὶ ἀπάτη. Οἱ ἐργάτες ξέρον ἀκόμα νὰ κάνουν προσθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις. Αὐτὴ ἢ στάση τους ἀντίθετα ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ πρῶτες ἀνακαταλήψεις τῶν ἐργοστασίων κλπ. ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, ἀπὸ τὶς 31 Μαΐου δὲν συνάντησαν, παρὰ σπάνια ὅποιαδήποτε ἀντίσταση. Σὰν ἐπαναστάτες δὲν θὰ καταλήξουμε σὲ ἠθικὲς κρίσεις γιὰ τὴν στάση τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἀκόμα λιγώτερο δὲν θὰ τὴν περάσουμε στὸ λογαριασμὸ κέρδη καὶ ζημιές καὶ μ' αὐτὸ νὰ κλείσουμε τὸ ζήτημα. Ἄλλὰ πρέπει νὰ καταλάβουμε. Πρέπει ριζικὰ νὰ καταδικάσουμε τὴν ἐργατικὴ μυθολογία ποὺ ἔχει παίξει καὶ ἐξακολοθεῖ νὰ παίξει ἕναν ὀλέθριο ρόλο στὸ φοιτητικὸ κίνημα (καὶ στὶς ὀμαδοῦλες τῆς ἀριστερᾶς, ἀλλὰ αὐτὸ λίγο ἐνδιαφέρει). Ὅσο εἶναι ἀπαραίτητο νὰ συνεχίσουμε καὶ νὰ ἐμβαθύνουμε τὶς ἐπαφές ποὺ ἔχουν ἐγκατασταθεῖ μὲ τοὺς ἐργάτες, νὰ τὶς ἐπεκτείνουμε ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο, νὰ προσπαθήσουμε νὰ δείξουμε στὸ σύνολο τῆς ἐργατικῆς τάξης τὴ βαθειὰ σημασία τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος — τόσο ἦταν καὶ μένει καταστρεπτικὸ σφάλμα νὰ πιστεύουμε ὅτι ἀρκοῦσε νὰ σπρώξουμε λίγο πιὸ δυνατὰ τὸ ἀμάξι γιὰ νὰ φέρομε τὸ προλεταριάτο στὴν πλευρὰ τῆς ἐπανάστασης.

Πρέπει νὰ καταλάβουμε τί ἔπαρχει στὸ βάθος τῆς στάσης τοῦ προλεταριάτου. Ἡ προσκόλλησις στὴ σύγχρονη καπιταλιστικὴ κοινωνία, ἢ ιδιωτικοποίηση ἢ ἄρνησις νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἀνάληψη τοῦ φορτίου τῶν συλλογικῶν ὑποθέσεων, τὸ τρέξιμο στὴν καταβάλλωσι, μένουσι οἱ δεσπόμενοι παράγοντες. Σ' αὐτὰ ἀνταποκρίνονται, ὅπως τὸ ἀρνητικὸ στὸ θετικόν, ἢ παραδοχὴ τῆς ἱεραρχίας — στὴν ἐπιχείρησις ἢ στοὺς συνδικαλιστικὸς καὶ πολιτικὸς διενθύνοντες — ἢ παθητικότητι καὶ ἢ ἀδράνεια, ὁ περιορισμὸς τῶν διεκδικήσεων στὸ οἰκονομικὸ πεδίο. Γιὰ νὰ τὸ καταλάβουμε αὐτὸ πρέπει νὰ καταλάβουμε τί εἶναι ὁ σύγχρονος καπιταλισμὸς καὶ νὰ ξεπεράσουμε ἕναν νεκρὸ παραδοσιακὸ μαρξισμὸ ποὺ δεσπόμεν ἀκόμα στὴ συνείδησις πολλῶν ζώντων.

Πρέπει ἐπίσης νὰ ξεπεράσουμε τὶς ἀπελπιστικὰ ἐπιπόλαιες πα-

ραδοσιακές αντιλήψεις για τή φύση τῆς «ἐργατικῆς» γραφειοκρατίας καὶ τὸ θεμέλιο τῆς ἐπιρροῆς τῆς στοὺς ἐργάτες. Ὁχι μόνον δὲν πρόκειται γιὰ «λάθη» καὶ «προδοσία» ἀπὸ τὸ μέρος τῶν «ἐργατῶν» γραφειοκρατῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν «ἐξαπατῶνται» καθόλου, ἐκτὸς ἀπὸ τεχνικὴ ἔννοια (μὲ τὴν ἔννοια ποὺ ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς μπορεῖ νὰ κάνει μιὰ ἐσφαλμένη μανούβρα πάνω στὰ ἴδια του τὰ συμφέροντα) καὶ δὲν «προδίδουν» κανένα ἀλλὰ παίζουν τὸν δικό τους τὸ ρόλο μέσα στὸ σύστημα — ἀλλὰ εἶναι λάθος νὰ ἀποδόσουμε σ' αὐτὸ τὴν ἐπιρροή τους πάνω στὴν ἐργατικὴ τάξη. Βέβαια παίζουν τὸ ρόλο τους πάντα οἱ δεκαετίες τῆς σταλινικῆς ἀπάτης καὶ τρομοκρατίας καὶ ἀκόμα σήμερα ἡ δραστηριότητα τῆς ἀπάτης, τῆς μανούβρας καὶ τοῦ ἐκφοβισμοῦ τῶν μηχανισμῶν. Ἀλλὰ ἐὰν οἱ ἐργάτες εἶχαν δείξει τὸ δέκατο τῆς ἀυτόνομης δραστηριότητος ποὺ ἀναπτύξανε οἱ φοιτητές, οἱ γραφειοκρατικοὶ μηχανισμοὶ θὰ εἶχαν τριναχτεῖ στὸν ἀέρα. Αὐτὸ οἱ μηχανισμοὶ τὸ ξέρουν καὶ ἀπ' αὐτὸ ἐξηγεῖται ἡ στάση τους σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῶν γεγονότων, ὁ ἔντονος φόβος ποὺ μέσα ἀπὸ τὶς μανούβρες, τὰ ψέμματα, τὶς συκοφαντίες, τὶς ἀντιφάσεις, τὶς καθημερινὲς μεταβολές, τὶς συνεχεῖς ἀκροβασίες κυριαρχοῦσε σ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ὀδηγοῦσε στὴν ἐσπευσμένη ὑπογραφή τῶν συμφωνιῶν τῆς Γκρενέλ, κατόπι στὴν μετατόπιση μὲ ταχύτητα τῶν προβλημάτων στὸ ἀπατηλὸ ἐκλογικὸ ἔδαφος.

Ταυτοχρόνως — καὶ ἐδῶ διευκρινίζεται ἐπίσης τόσο ἡ στάση τῶν ἐργατῶν ὅσο καὶ ἡ σημερινὴ κατάσταση τῶν γραφειοκρατικῶν μηχανισμῶν, — ἡ ἐπιρροή τῶν «διευθύνσεων» πάνω στὴ βάση, ἔχει πολὺ περιοριστεῖ. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς κρίσης ὁ διευθύνων γραφειοκρατικὸς μηχανισμὸς, ἰδιαίτερα τοῦ Κ.Κ. καὶ τῆς Γ.Σ.Ε. ἀπεκάλυψε ἕναν ἄκαμπτο σκελετὸ ποὺ ἐπιζεῖ στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ σχέση μὲ τοὺς ὀπαδοὺς του, ἔχει γίνει σχεδὸν καθαρὰ ἐκλογικὴ. Μέχρι τὴν Παρασκευὴ 24 Μαΐου συμπεριλαμβανομένης, οἱ διαδηλώσεις τοῦ Κ.Κ. — Γ.Σ.Ε. στὸ Παρίσι συγκεντρῶνανε τὸ πολὺ 50 ἕως 60 χιλιάδες ἄτομα — δηλ. τὸ δέκατο ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς ἐκλογεῖς τῶν εἴκοσι ἐκλογικῶν περιοχῶν. Ἐνας στοὺς δέκα ἐκλογεῖς κομμουνιστῆς, μετακινεῖται γιὰ νὰ διαδηλώσει «εἰρηνικὰ» ὅταν ἡ χώρα ἦταν σὲ γενικὴ ἀπεργία καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας ἔχει ἀντικειμενικὰ τεθεῖ. Μόλις πολὺ λίγο μπορεῖ νὰ ἀλλάξει αὐτὴ ἡ ἐκτίμηση ἐξ αἰτίας τῆς πολὺ πιὸ πολυάριθμης διαδήλωσης τῆς 29 Μαΐου ὅπου πῆραν μέρος ἄνθρωποι ἀπὸ ὅλες τὶς περιοχὲς τοῦ Παρισιοῦ. Ἀλλὰ ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ ἰκανοποιηθεῖ νὰ ἀκούσει νὰ ἐπαναλαμβάνονται τὰ

συνθήματα τοῦ Κ.Κ. καὶ τῆς Γ.Σ.Ε., τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ σύγκριση καὶ ἡ ἀποσύνθεση τῆς ἐξουσίας εἶχε φτάσει στὰ ἄκρα; Τί εἶναι σήμερα τὸ Κ.Κ. καὶ ἡ Κ.Σ.Ε.; Ἕνας πολυάριθμος μηχανισμὸς ὑπάλλων τῶν πολιτικῶν καὶ συνδικαλιστικῶν «ὀργανώσεων» καὶ τῶν καπιταλιστικῶν θεσμῶν (βουλευτές, δήμαρχοι, δημοτικοὶ σύμβουλοι, ἀμετακίνητοι πολιτικοὶ καὶ συνδικαλιστές, προσωπικὸ τῶν ἔφημερίδων τοῦ κόμματος καὶ τῆς Γ.Σ.Ε., ὑπάλληλοι τῶν κομμουνιστικῶν δήμων) ἀκολουθούμενος ἀπὸ εὐρεία ἐκλογικὴ μάζα, πολιτικὴ καὶ συνδικαλιστικὴ, ἀδρανὴ καὶ παθητικὴ. Ὁ τύπος τῶν σχέσεων ποὺ διατηρεῖται μ' αὐτὴ τὴν ἐκλογικὴ μάζα εἶναι τῆς ἴδιας φύσεως μὲ τὴ σχέση τοῦ Ντεγκὼλ μὲ τοὺς ἐκλογεῖς του. Καὶ οἱ δύο ψηφίζουν τοὺς ἀρχηγούς τους, ὁ καθένας τὸν δικό του γιὰ νὰ «ἔχουν τὴν ἡσυχία» (στὴν πολιτικὴ ἢ στὶς διεκδικήσεις) γιὰ νὰ μὴν ἀπασχολοῦνται οἱ ἴδιοι μὲ τὶς ὑποθέσεις τους.

Ἐκεῖνο ποὺ ξεχωρίζει ἀκόμα τὸν γραφειοκρατικὸ μηχανισμὸ τῶν Κ.Κ. — Γ.Σ.Ε. ἀπὸ τὴν παραδοσιακὴ σοσιαλδημοκρατία, εἶναι κατ' ἀρχὴν οἱ μέθοδοι. Ἀντὶς ἀπὸ τὴν ἐπόγλυκη ρεφορμιστικὴ ὑποκρισία καὶ παρὰ τὶς προσπάθειες μερικῶν Γκαρωντι ποὺ θὰ θέλανε νὰ τὰ ἰδοῦνε νὰ τὶς νύθετεῖ, συνεχίζουν νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν σκοφαντία, τὴν ἀστυνομικὴ προβοκάτσια (ἡ Γ.Σ.Ε. συμφωνοῦσε μὲ τὶς δηλώσεις τοῦ Πομπιντοῦ γιὰ τοὺς «ξένους ταραχοποιούς», ἀπεργιακοὶ φρουροὶ τῆς Γ.Σ.Ε. στὴ Λυὼν παρέδωσαν στὴν ἀστυνομία τὸ βράδυ τῆς 24 Μαΐου φοιτητὲς τῆς Ναντὲρ), τὴν φυσικὴ ἐπίθεση (ἀπεργιακοὶ φρουροὶ τῆς Γ.Σ.Ε. στὴ Μπιγιαγκοῦρ ἀπαγόρευαν τὴν εἴσοδο στὸ ἐργοστάσιο ἀντιπροσώπων τῆς GFDT). Ἐπίσης οἱ δηλώσεις τοῦ Ντεκάμπος στὴ Μόντ γιὰ τὴν ἐπιστροφή στὴν περίοδο 1944-46.

Ἀλλὰ ἡ διατήρηση τοῦ ὀλοκλήρωτοῦ σταλινικοῦ χαρακτῆρα ξανακόβεται ἀπὸ ἄλλα βαθειὰ χαρακτηριστικὰ τῆς παρούσας κατάστασης τοῦ Κ.Κ.Γ. Αἰχμάλωτος τοῦ παρελθόντος του, ὁ σταλινικὸς γραφειοκρατικὸς μηχανισμὸς εἶναι ἀνίκανος νὰ πραγματοποιήσῃ στὴ Γαλλία καθὼς σχεδὸν καὶ παντοῦ, τὴ στροφή ποὺ θὰ τοῦ ἐπέτρεπε θεωρητικὰ νὰ παίξει ἕναν νέον ρόλο. Ὁχι, βέβαια ἕναν ἐπαναστατικὸ ρόλο, ἀλλὰ ἕναν ρόλο μεγάλης σύγχρονης ρεφορμιστικῆς γραφειοκρατίας τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκη ἡ λειτουργία τοῦ γαλλικοῦ καπιταλισμοῦ καὶ ποὺ καλοπροαίρετοι σύμβουλοι, σοφοὶ κοινωνιολόγοι καὶ ἔμπειροι τεχνικοὶ, ἀπὸ χρόνια τώρα τοῦ προτείνουν. Μπλοκαρισμένος στὴν ἴδια του τὴν ἐξέλιξη ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ του προέλευση καὶ τὸ ρωσικὸ του χρώμα, ποὺ δὲν τὰ ἔχει ξεπεράσει —

ἀλλὰ ποὺ καὶ τὰ δυὸ ἔχουν γίνει ἓνας πολὺ βαρὺς σταυρὸς γιὰ τοὺς ὤμους του — μπλοκάρει ταυτοχρόνως τὴν «ὀμαλὴ» λειτουργία τοῦ γαλλικοῦ καπιταλισμοῦ. Γιὰ νὰ διατηρήσει τὴ συνοχὴ του καὶ τὴν εἰδικότητα πρέπει νὰ διατηρεῖ σὰν τελικὸ σκοπὸ τὴν «κατάληψη τῆς ἐξουσίας» — γιὰ τὶς κορυφές τοῦ μηχανισμοῦ ἐλπίδα ἀνόδου στὴ θέση κυριάρχου στρώματος στὴν κοινωνία, γιὰ τὴ βάση τους ἀσαφῆς ἰδέα «περάσματος στὸ σοσιαλισμὸ» ποὺ κρατᾷ τὴν πίστη της, τὴν κάνει νὰ καταπίνει τὰ φάρμακα καὶ τῆς δίνει καλὴ συνείδηση. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐντελῶς ξέρεи ὅτι αὐτὸς ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι πραγματοποιήσιμος ἔξω ἀπὸ ἓναν παγκόσμιον πόλεμον. «Ἐπαναστατικὸ» καὶ «ρεφορμιστικὸ» στὰ λόγια δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητα ο ὅ τ ε τὸ ἓνα ο ὅ τ ε τὸ ἄλλο καὶ μὲ δυσκολία καταλήγει νὰ κρυφτεῖ κάτω ἀπὸ τὴν ἀξιοθρήνητη θεωρία τῶν πολλαπλῶν δρόμων ποὺ ὀδηγοῦν στὸ σοσιαλισμὸ. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀντίφαση ἀντιπαλεύει. Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἀνίκανο νὰ διαλυθεῖ μέσα στὸ «ρεφορμισμὸ», τριπλάσια πιὸ ἀπατηλὸ ἀπ' αὐτὸν τῆς SFIO — ποὺ καὶ αὐτῆς ἡ ὑπαρξὴ γίνεται ἀκριβῶς πιὸ ἀπατηλὴ — μένει ἀπαράδεκτο ἀπ' αὐτὴν ποὺ φοβᾷται ὅτι θὰ καταφραγεῖ. ἀπ' αὐτὸ καὶ δὲν μπορεῖ ἀκόμα νὰ σχηματίσει μ' αὐτὴν μιὰ συμμαχία μὲ διάρκειαν. Ἀποτέλεσμα τοῦ ἀρχαϊσμοῦ πολλῶν ὄψεων τῆς γαλλικῆς ζωῆς καὶ αἰτία μὲ τὴ σειρά του τῆς διαιώνισής τους, ἀπίστευτα τερατῶδες κατάλοιπο τοῦ ρωσσικοῦ παρελθόντος μέσα στὸ γαλλικὸ παρόν, δὲν θὰ ἀνατιναχτεῖ πιθανῶς παρὰ ταυτόχρονα καὶ ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ κίνημα ποὺ θὰ ἀνατιναχτεῖ ὁ γαλλικὸς καπιταλισμὸς.

Ἀλλὰ τὰ σημερινὰ γεγονότα τὸ θέτουν σὲ μιὰ σκληρὴ δοκιμασία. Τοῦ συμβαίνει γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία του, ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τὰ πάντα — συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς δολοφονίας — γιὰ νὰ ἀποφύγει: Τὸ περικυκλώνουν ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ σημαντικὰ κινήματα, οἱ φοιτητὲς ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀκόμα ἡ GFDT στὸ ζήτημα τῆς αὐτοδιεύθυνσης ἀπὸ τὸ ἄλλο. Κατόπι βρίσκεται σκληρὰ σφηνωμένον ἀνάμεσα στὴν ὀξύτητα τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς κρίσης — ποὺ ἔχει ἀντικειμενικὰ θέσει τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας — καὶ τὴν ἀνικανότητά του νὰ ἔχει ἓναν ὁ π ο ι ο δ ἡ π ο τ ε πολιτικὸ σκοπὸ. Τὸ ἔχουμε ἤδη ἀποδείξει, τὸ Κ.Κ.Γ. σήμερον δὲν θέλει καὶ δὲν μπορεῖ τίποτε νὰ θέλει ἀπὸ τὴν ἐξουσία. Ξέρεи ὅτι δὲν θὰ γίνει δεκτὸ σὲ μιὰ κυβέρνησιν «λαϊκοῦ μειώπου» παρὰ ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ κάνει τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιχείρησης (νὰ ἀναλάβει τὴ φθορὰ τῆς κυβέρνησης δίχως εἰσοδο σὲ ὑπουργεῖα ποὺ θὰ τοῦ ἐπέ-

τρεπαν να βάλλει χέρι στον κρατικό μηχανισμό). Διαφορετική κατάληψη της εξουσίας δεν είναι κατανοητή παρά μέσω έμφύλιου πολέμου που γρήγορα θα εκφυλίζονταν στον τρίτο παγκόσμιο πόλεμο. Σ' αυτό το δρόμο συναντά το απόλυτο ΒΕΤΟ της Μόσχας.

Δεν μπορεί λοιπόν παρά να μανουβράρει, κάνει πως θέλει μια «λαϊκή κυβέρνηση» και προ παντός φοβάται μήπως αυτή πραγματοποιηθεί, εδχεται (και είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί ή εδχή του) στην περίπτωση έκλογικής νίκης, να το προδώσει ή 'Ομοσπονδία και να σχηματίσει μια κυβέρνηση «κεντρο-αριστερά». 'Η γραμμή του περιορίζεται σ' αυτό: να χάσει όσο το δυνατόν ολιγότερα φτερά ή να κερδίσει μερικά. Και είναι πράγματι πιθανόν σε μία γενική επαναπολιτικοποίηση που θα προκαλούσαν τα γεγονότα, να κατορθώσει να αντισταθμίσει, κερδίζοντας ακόμη μία νέα πελατεία μέχρι τώρα απολιτική ή μικροαστική εκείνο που θα χάσει σε νέους εργάτες, φοιτητές και διανοούμενους. 'Αλλά αυτή ή κατάσταση κάνει τον σταλινικό μηχανισμό του Κ.Κ.Γ. συγχρόνως πιο σκληρό και πιο εύλιγιστο από ότι ήταν. Προ παντός αυτή τον θέτει του λοιπού σε άμυντική θέση.

Αυτή εξηγεί τόσο τη βιασύνη του Κ.Κ. να κάνει τα πάντα για να επαναφερθεί ή τάξη όσο και το ρόλο της Γ.Σ.Ε. στην άπιστευτη αισχροκέρδεια των συμφωνιών της Γκρενέλ. Ποτέ ή προθυμία των συνδικαλιστών γραφειοκρατών να πουλήσουν το μαζικό κίνημα αντί πινακίου σάπιας φακής δεν είχε φτάσει σε τέτοιο σημείο. 'Ο Μπερονα Φρασόν βανκαλιζόταν στο ράδιο για το γεγονός ότι υπήρχαν τρεις φορές περισσότεροι άπεργοι από τον 'Ιούνιο του '36. Λοιπόν το '36 οι άπεργοι είχαν επιτύχει άμέσως την εβδομάδα των 40 ωρών, δύο εβδομάδες άδεια με άποδοχές, σημαντικά συνδικαλιστικά δικαιώματα και μία ουσιαστική αύξηση των πραγματικών μισθών — όλα αυτά τα έκτιμοῦσε ο 'Αλφρέντ Σωβδ ότι ισοδυναμοῦν με μία αύξηση 35-40% των πραγματικών μισθών. Κανένα ψέμα, κανένα σόφισμα του Σεγκνδ δεν θα μπορέσει να κάνει να λησμονηθεί ότι τον Μάη του '68 παρουσιάστηκε μπροστά στους εργαζόμενους για να τους κάνει να δεχτοῦν καθαρές και άπλές ύποσχέσεις, σε όλα τα άλλα σημεία των διαπραγματεύσεων και σχετικά με την αύξηση του SMIC που δεν άφορα συμπεριλαμβανομένων και των άγροτικών εργατών παρά 7% περίπου των μισθών, μία «αύξηση» των μισθών στην πραγματικότητα άρνητική. Το 10% στις συμφωνίες δεν είναι στην πραγματικότητα παρά 7,75% (άφοῦ τα 7% έφαρ-

μύζονται στα τρία τέταρτα του χρόνου και το 10% μόνον στο τελευταίο τέταρτο). Λοιπόν, κάθε χρόνο, δίχως απεργία το ποσοστό των μισθών αυξάνει στη Γαλλία 6% κατά μέσον όρον σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές — και τα πραγματικά κέρδη 7%. Έχουμε κάνει λοιπόν μια γενική απεργία δεκαπέντε ημερών για να επιτύχουμε ένα όφελος 1 ή 2%; Ούτε ακόμα αυτό. Γιατί οι 15 ημέρες της απεργίας που δεν πληρώθηκαν φτάνουν στο 4% του ετήσιου μισθοῦ. Δίχως να μιλήσουμε για την αύξηση της εισφορᾶς στις κοινωνικές ασφάλισεις κλπ. Δίχως να μιλήσουμε ακόμα για την ύψωση των τιμών στην όποιαν θα προσφύγουν οι εργοδότες με το πρόσχημα της φανταστικῆς αύξησης των μισθών. Δίχως προ πάντος να μιλήσουμε για την αύξηση της «παραγωγικότητος» δηλαδή της επιτάχυνσης των ρυθμῶν, των οποίων διακηρύσσεται ἤδη ἀνάγκη και για την όποιαν ὁ Σεγκὸ δὲν εἶπε λέξη σ' ὄλο το διάστημα της απεργίας.

Γιὰ νὰ ἐκτιμήσουμε ἀκριβῶς συγχρόνως τὴν ἀντικειμενικὴ κατάσταση, τὸ ἀλόγιστο, τὴν ἀσυναρτησία καὶ τὸν φόβο τῶν «διευθυνόντων» καπιταλιστῶν καὶ συνδικαλιστῶν καὶ τέλος τὸν παραλογισμό τῶν παραδοσιακῶν ἀναλύσεων πρέπει νὰ σταθοῦμε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Ὁ γαλλικὸς καπιταλισμὸς θὰ μ π ο ρ ο ὦ σ ε , μ π ο ρ ε ἰ οἰκονομικὰ νὰ παραχωρήσει μιὰ πραγματικὴ αύξηση τῆς πραγματικῆς ἀγοραστικῆς δύναμης τῶν μισθῶν 5-10% πέραν ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ μὲ κάθε τρόπο εἶχε παραχωρήσει τὸ 1968. Ὅχι μόνον μπορεῖ ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε. Αὐτὸ δὲν θὰ τοῦ ἔκανε παρὰ καλὸ πέρνοντάς το συνολικὰ (οἱ περιθωριακὲς ἐπιχειρήσεις παραμερίζονται), γιατί ἡ γαλλικὴ βιομηχανία ἐργάζεται ἀπὸ χρόνια κάτω ἀπὸ τὴ φυσικὴ καὶ ἀνθρώπινη ἰκανότητά της. Αὐτὴ θὰ μπορούσε εὐκόλα νὰ παράγει, δίχως ἄλλα ἔξοδα ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ τῶν πρώτων ὀλῶν (μικρὸ μέρος τῆς τελικῆς ἀξίας τῶν προϊόντων) 5-10% ἐπὶ πλέον. Αὐτὸ εἶναι ἀκόμα περισσότερο ἀληθινὸ γιὰ τοὺς κλάδους ποῦ θὰ ἦταν οἱ πρώτοι ποῦ θὰ ὀφελούνταν ἀπὸ μιὰ αύξηση τῶν μισθῶν: Βιομηχανίες καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ οἰκοδομικὲς γιὰ τὶς ὁποῖες οἱ ἀχρησιμοποίητες ἀπὸ χρόνια ἰκανότητες εἶναι περισσότερο σημαντικὲς παρὰ γιὰ τὴν ἄλλη βιομηχανία. Ἐὰν ὑπολογίσουμε γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ, τὴν ὀμαλὴ, κανονικὴ αύξηση τῶν μισθῶν κάθε χρόνο, ὑπῆρχε λοιπὸν ἡ ἀντικειμενικὴ βάση ἐνὸς συμβιβασμοῦ πάνω σὲ μιὰ ὀνομαστικὴ αύξηση τῶν μισθῶν 15%. Αὐτὸ δὲν θὰ σ υ ν ε π ἤ γ ε τ ο κ α μ ι ἄ ἀ ν α κ α τ α ν ο μ ἦ τ ο ὗ ἐ θ ν ι κ ο ὗ ε ἰ σ ο δ ἦ μ α τ ο ς . Ἴδεωδῶς μὲ μιὰ «καλὴ»

ροφομιστική γραφειοκρατία — πὸ δὲν θὰ εἶχε ὅπως αὐτὴ τῆς Γ.Σ.Ε. πρὸ παντὸς φ ὅ θ ο — τὸ προλεταριάτο θὰ μπορούσε νὰ τὸ εἶχε ἐπιτύχει καὶ στὴ σημερινή του κατάσταση, θὰ ἦταν πιθανῶς ἱκανοποιημένο. Ἐὰν αὐτὸ δὲν ἔγινε, δὲν ὀφείλεται σὲ οἰκονομικοὺς λόγους. Ὀφείλεται στὴν ἀδυναμία τῶν διαφόρων φραξιῶν τῆς μπορξοναζίας καὶ τῆς γραφειοκρατίας νὰ φτάσουν ἢ κάθε μιὰ γιὰ τὸν ἑαυτὸ της καὶ ὅλες μαζί σὲ μιὰ «λογικὴ» συμφωνία ἀπὸ τὴν ἄποψη τῶν συμφερόντων τους. Ἡ μαζικὴ ἀπόρριψη ἀπὸ τοὺς ἐργαζομένους τῶν συμφωνιῶν τῆς Γκρενέλ — πὸ θὰ ἐξαναγκάσει ἀκριβῶς τὸν γαλλικὸ καπιταλισμὸ νὰ συμπεριφερθεῖ μὲ τρόπο λιγώτερο παράλογο, παραχωρώντας μερικὲς πραγματικὲς ἀυξήσεις — ἀνοίξε τὸν τ ρ ἰ τ ο σ τ α θ μ ὸ τῆς κρίσης. Αὐτὴ ἐδῶ στὴν βραχύτητά της ἔκανε νὰ ἰδοῦμε τὸ ἀπόλυτο πολιτικὸ κενὸ τῆς γαλλικῆς κοινωνίας καὶ δημιουργεῖ ἓνα πρωτότυπο ἱστορικὸ φαινόμενο: ἓναν δισαδισμό μὴ-ἐξουσίας. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἡ κυβέρνησις καὶ τὸ κόμμα τῆς ἐξουσίας στὸν κολοφῶνα τῆς ἀποσύνθεσης, κρεμασμένα ἐντελῶς στὸν ἀέρα, δίχως ἄλλο στήριγμα παρὰ τὴν πίστιν τους στὴν πνοὴ ἑνὸς ἀνθρώπου 78 χρονῶν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος οἱ πανουργίες καὶ οἱ μανούβρες τῶν «ἡγετῶν τῆς ἀριστερᾶς» ἀνικάνων ἀκόμα μέσα σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις νὰ προτείνουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ κυβερνητικοὺς συνδυασμοὺς καὶ ἀκόμα νὰ παρουσιαστοῦν σὰν «ένωμένοι». Ὅρος αὐτοῦ τοῦ κενοῦ: ἡ καθολικὴ πολιτικὴ ἀδράνεια τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν μισθωτῶν οἱ ὅποιοι συνεχίζουν τὴν πιὸ μεγάλη ἀπεργία ἀπὸ ὅσες ἔχουμε γνωρίσει στὴν ἱστορία σ' ὅλες τὶς χῶρες, σὰν μιὰ ἀπλὴ ἀπεργία διεκδικήσεων, ἀρνούμενοι νὰ ἰδοῦν ὅτι μιὰ ἀπεργία μιᾶς τέτοιας ἔκτασης θέτει τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀκόμα τὴν ἐπιβίωσιν τῆς κοινωνίας καὶ ὅτι αὐτὴ δὲν μπορούσε νὰ συνεχιστεῖ παρὰ ἂν γίνονταν μιὰ ἀπεργία γιὰ τὴ διεθθόνσιν τῆς κοινωνίας — καὶ περιοριζόμενοι στὴν ἀσθενῆ ὑποστήριξιν τοῦ ἀορίστου συνθήματος τῆς «λαϊκῆς κυβέρνησις» δηλαδὴ ἀναθέτουν τὴν ὑπόθεσίν τους στὰ χέρια τῶν γραφειοκρατῶν τῆς «ἀριστερᾶς».

Γι' αὐτοὺς ὅπως καὶ γιὰ τοὺς κυβερνητικοὺς «ἀντιπάλους» τους δὲν ὑπῆρχε παρὰ μία φροντίδα: ἡ ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ γρήγορα ἐπιστροφή στὴν «ὀμαλότητα». Ὁ στρατηγὸς κάνει τὴν παρουσίαν του μὲ τὴ δῆλωσίν του τῆς 31 Μαΐου, δείχνει τὴν πόρταν τῆς ἐξόδου καὶ μ' αὐτὸ ἀνοίγεται ὁ τ ἔ τ α ρ τ ο ς σ τ α θ μ ὸ ς τῆς κρίσης. Πίσω ἀπὸ τὴν ἀπειλητικὴν ρητορίαν, τοὺς ὑπόσχεται νὰ τοὺς ἀφίσει νὰ ξαναρχίσουν τὸ παιγνίδι πὸ εἶναι δικό τους: τὶς ἐκλογές. Ἀπ'

αὐτὸ ἢ ἀνακούφιση (τόσο καλὰ τὴν περιγράφει ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς Μόντι) τῆς «ἀριστερᾶς» ὕστερα ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Ντεγκώλ. Ἡ ἐνοχὴ εἶναι καθολικὴ, ἀπὸ τὸν Πομπιντοῦ στὸν Βαλντέκ Ροσὲ περνώντας ἀπὸ τὸν Μιττεράν καὶ τὸν Μολλέ γιὰ νὰ μεταφέρουν τὰ προβλήματα ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ γρήγορα στὸ ψεύτικο ἔδαφος, ὅπου ξέρονν πολὺ καλὰ ὅτι σ' αὐτὸ δὲν θὰ μπορέσουν οὔτε νὰ λυθοῦν, οὔτε ἀκόμα νὰ τεθοῦν, στὸ ἔδαφος τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ.

Εὐθὺς κατόπι εἶναι ἡ διασπορὰ τῶν «σταθερῶν καὶ δοκιμασμένων διευθύνσεων» τῆς ἐργατικῆς τάξης. Αὐτὴ ἡ «ἀτράνταχτη μεγάλη δύναμη» ποῦ εἶναι ἡ Γ.Σ.Ε. ὅπως λέει ὁ Σεγκὸ ἀφίνει νὰ ἐπανακαταληφθοῦν τὰ ἐργοστάσια ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, δίχως νὰ κλονιστεῖ, τὸ ἓνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Οἱ κεντρικὲς συνδικαλιστικὲς ὀργανώσεις ἀποσύρουν τοὺς «ἄρτους» τῆς ἀκύρωσης τῶν διαταγῶν γιατί, ὅπως ἐξηγεῖ δίχως νὰ γελάει στὸ ράδιο ὁ Σεγκὸ στὶς 31 Μαΐου, ὁ Πομπιντοῦ τὸν ἐβεβαίωσε ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ ὄντας αὐτὴ διαλυμένη δὲν μπορεῖ πλέον νὰ συζητήσῃ — ἀλλὰ ἡ προσεχὴς θὰ συζητήσῃ δίχως ἀμφιβολία... Ὁ Εὐγένειος Ντεσκάμπ θὰ κάνει τοὺς ἐποφηφίους βουλευτὲς νὰ ἀναλάβουν τὴν ὑποχρέωση σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα (ποῦ στὸ διάλογο ἦταν τὸ 1956, ὅταν τὸ δημοκρατικὸ μέτωπο, ἤρθε στὴν ἐξουσία μὲ τὴ ρητὴ ὑπόσχεση νὰ σταματήσῃ τὸν πόλεμο τῆς Ἀλγερίας, κι' αὐτὸ τοῦ ἔδωσε μεγαλύτερη ἔνταση;)

Ἀπότομα, ἡ μικροαστικὴ ἐθνικιστικὴ καὶ ἀντιδραστικὴ Γαλλία — τῆς ὁποίας τὴν ἔπαρξη ὁρισμένοι εἶχαν ξεχάσει στὶς προηγούμενες ἐβδομάδες — ἀναπνέει, ξαναβρῖσκει τὸν ἑαυτὸ της καὶ ξαναεμφανίζεται στὰ Ἡλύσια Πεδία.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Δὲν πρέπει νὰ θαναλιζόμαστε γιὰ τὶς ἐβδομάδες ποῦ ἔρχονται. Αὐτὲς θὰ δεσπόζονται ἀπὸ τὸ τέλος τῶν ἀπεργιῶν, τὴν ἐκλογικὴ καὶ κοινοβουλευτικὴ κωμωδία καὶ ἀκόμα ἀπὸ τὶς διακοπές. Καὶ ὁ κίνδυνος δὲν ἔχει καθόλου ἀποκλειστεῖ, ὅταν μέσα στὴν ἄμπωτη, ἡ κυβέρνηση προσπαθεῖ νὰ διαλύσῃ τὸ φοιτητικὸ κίνημα καὶ ἀκόμα νὰ ἐπανακαταλάβῃ τὶς σχολές. Ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ κινδύνου τὸ φοιτητικὸ κίνημα δὲν μπορεῖ νὰ προφυλαχτεῖ παρὰ ὀργανωμένο ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ γρήγορα καὶ πιό, καλὰ, πραγματοποιώντας μίαν

πραγματική και αποτελεσματική αυτοδιεύθυνση τῶν πανεπιστημίων, ἐξηγώντας στὸ λαὸ αὐτὸ ποῦ κάνει.

Ἄλλὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ ὑποτιμᾶμε τὶς τεράστιες δυνατότητες ποῦ προσφέρει ἡ νέα ἱστορική περίοδος. Ἡ «ἡρεμία» καὶ ἡ ἀποκτίνωση τῆς συγχρόνου καπιταλιστικῆς κοινωνίας στὴ Γαλλία — καὶ ἴσως ἀκόμα σ' ἄλλες χῶρες — καταστράφηκαν γιὰ πολὺ καιρὸ. Τὸ γόητρο τοῦ γκωλλισμού κατέρρευσε· μορεῖ βεβαίως νὰ ἐπιζήσει λίγο ἀκόμη, ἀλλὰ ἡ μυθώδης δύναμή του ἔγινε κομμάτια. Οἱ γραφειοκρατικές ἡγεσίες τῶν ἐργαζομένων κλονίστηκαν συνθέμελλα. Στὸ ἐξῆς ἓνα ρήγμα τοὺς χωρίζει ἀπὸ τοὺς νεαροὺς ἐργαζομένους. Οἱ πολιτικοὶ τῆς «ἀριστερᾶς» δὲν ἔχουν οὔτε θὰ ἔχουν τίποτα νὰ ποῦν γιὰ τὰ προβλήματα ποῦ τίθενται. Ὁ κατασταλτικὸς καὶ ταυτοχρόνως παράλογος χαρακτήρας τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος ἔγινε πλέον προφανῆς καὶ κανεὶς δὲν πρόκειται νὰ τὸ ξεχάσει σύντομα. Σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα οἱ «ἀρχές» καὶ οἱ «ἀξίες» καταγγέλθηκαν, διαβρώθηκαν, ἐκμηδενίστηκαν. Θὰ περάσουν ἀρκετὰ χρόνια πρὶν κλείσει ἡ τεράστια ρωγμὴ ποῦ ἄνοιξε στὸ καπιταλιστικὸ γραφειοκρατικὸ οἰκοδόμημα — ἐὰν βεβαίως εἶναι δυνατόν νὰ κλείσει.

Ταυτοχρόνως μία σειρά θεμελιωδῶν ἰδεῶν, ποῦ ἕως χθὲς ἦταν ἄγνωστες καὶ ἀνίσχυρες, εἶναι σήμερα γνωστὲς καὶ συζητοῦνται παντοῦ. Κατὰ χιλιάδες καὶ δεκάδες χιλιάδων διαμορφώθηκαν οἱ νέοι ἀγωνιστὲς ποῦ βρίσκονται σὲ ριζικὴ διάσταση μὲ τὶς γραφειοκρατίες ὅλων τῶν εἰδῶν. Ἡ ἐργατικὴ τάξη, παρὰ τὴ διστακτικότητά της κατὰ τὴ διάρκεια τῶν γεγονότων, ἔζησε μιὰ πολύτιμη ἐμπειρία, ἔμαθε ξανά τὸ νόημα καὶ τὴν αποτελεσματικότητα τοῦ ἀγῶνα καὶ θὰ εἶναι πλέον ὅλο καὶ δυσκολώτερο νὰ ἀρκεῖται σὲ μερικὰ ψίχουλα. Ἀρκετὲς ἐπίσης ἐμπρησμοὶ θὰ διατηρηθοῦν — στὰ πανεπιστήμια, μεταξὺ τῶν νεαρῶν ἐργαζομένων, καὶ ἴσως ἀκόμη στὰ ἐργοστάσια καὶ στὶς ἐπιχειρήσεις ὅπου ἡ ἰδέα τῆς αυτοδιεύθυνσης θὰ κερδίζει διαρκῶς ἔδαφος.

Ἡ γαλλικὴ κοινωνία βρίσκεται μπροστὰ σὲ μιὰ μακρόχρονη φάση ἀναστατώσεων, ταραχῶν καὶ κλονισμῶν. Ἀπομένει στοὺς ἐπαναστάτες νὰ ἀναλάβουν τὶς εὐθῦνες τους.